

کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی پاسخ می‌دهد

میزان افزایش حق بیمه سهم کارفرمای کارگران ساختمانی چقدر است؟

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتیه‌نو» تلاش

- شمول مستمری‌بگیر بازماندگان در صورت اشتغال فرزندان
- راهکار آغاز بیمه‌پردازی کارکنان در شرکت تازه تأسیس

- قطع بیمه بیکاری برای دریافت‌کننده بازنشسته
- عودت مبلغ بیمه بیکاری در صورت اشتغال در زمان دریافت

احمد فاضلی

کارشناس تأمین اجتماعی

در شماره قبلی نشریه اعلام شد که همسر بیمه‌شده متوفی می‌تواند همراه با دریافت مستمری بازماندگان، در صورت شاغل بودن و اخراج از کارگاه، مقرری بیمه بیکاری نیز دریافت کند. آیا این مقررات در خصوص فرزندان مستمری‌بگیر بازماندگان متوفی نیز صدق می‌کند؟

خیر، مستمری‌بگیر بازماندگان، شامل دختر و پسر و والدین متوفی، در صورت اشتغال به کار، مستمری آن‌ها از تاریخ اشتغال قطع شده و در صورت اخراج از کارگاه و وقوع بیکاری، پرداخت مقرری با لحاظ سایر شرایط بلامانع خواهد بود.

در یکی از مناطق کشاورزی شهرستان اشتهارد استان البرز، مالک یک قطعه مزرعه و باغ کشاورزی و دارای پروانه فعالیت از سوی نظام صنفی کشاورزی هستم. فرزندم با یک کارگر دیگر، در آنجا شاغل و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستند. اخیراً یک قطعه زمین در کنار باغ خریداری کرده و تصمیم دارم با مجوز دهیاری منطقه، یک منزل ویلایی بسازم. در شماره قبلی نشریه اعلام شده که بر اساس بخشنامه جدید، حق بیمه سهم مالک ساختمان در ساخت‌وسازهای ساختمانی به ۲۵ درصد افزایش یافته است. با توجه به اینکه باغ و زمین جدید خریداری شده در محدوده روستایی قرار دارد، آیا حق بیمه ساختمانی مناطق روستایی نیز ۲۵ درصد است؟

خیر، حق بیمه سهم مالک در ساخت‌وسازهای داخل محدوده روستاها که با مجوز دهیاری‌ها صورت می‌گیرد معادل ۱۰ درصد مجموع عوارض صدور پروانه، محاسبه و وصول می‌شود.

اخیراً با مجوز اداره ثبت شرکت‌ها، شرکت ساختمانی ما شروع به فعالیت کرده است. در دفتر مرکزی شرکت یک نفر حسابدار بایک کارمند مشغول به کار هستند. تصمیم داریم آن‌ها را بیمه تأمین اجتماعی کنیم؛ آیا باید ابتدا از محل شرکت درخواست بازرسی کارگاهی کنیم و پس از گزارش بازرس تأمین اجتماعی، نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه شاغلان اقدام شود؟

خیر، بدو باید مدیرعامل شرکت با همراه داشتن آگهی تأسیس و اساسنامه شرکت و مدارک مالکیت و یا اجاره و یا سرقتی محل شرکت و شناسه ملی کارفرمای شخص حقوقی، به شعبه تأمین اجتماعی مربوطه مراجعه کند. بعد از تکمیل فرم‌های هویتی و دریافت حساب کاربری و اختصاص کد کارگاهی، کارفرما ابتدا باید نسبت به ارسال اولین صورت‌مزد و حقوق کارکنان و پرداخت حق بیمه با نرخ ۳۰ درصد به‌صورت اینترنتی اقدام کند. شعبه تأمین اجتماعی پس از دریافت اولین لیست، بازرسی از کارگاه مذکور را در اولویت اول صف بازرسی قرار می‌دهد تا فعالیت عمده و عملی کارگاه و صحت‌وسقم لیست ارسالی، توسط بازرس کارگاهی تأمین اجتماعی گزارش شود.

چون سابقه پرداخت حق بیمه زیادی دارم و متأهل هستم، مقرری بیمه بیکاری به مدت ۵۰ ماه برای من برقرار شده و تاکنون سه سال (۳۶ ماه) از مقرری را دریافت کرده‌ام. به علت اینکه در حال حاضر سنم به ۶۰ سال تمام رسیده، شعبه تأمین اجتماعی اعلام کرده که باید بازنشسته شوم، اما چون در حال حاضر تمایل به بازنشستگی ندارم، آیا می‌توانم ۱۴ ماه باقی‌مانده مقرری را دریافت کنم و بعد از اتمام دوره مقرری بیمه بیکاری، مجدداً به بیمه‌پردازی اجباری ادامه دهم تا بتوانم از مستمری بازنشستگی بیشتری بهره‌مند شوم؟

خیر، طبق بند (د) (ماده ۸) قانون بیمه بیکاری و ماده (۱۳) آیین‌نامه قانون مذکور، مقرری بیمه بیکاری در صورت احراز شرایط بازنشستگی بیمه‌شده (مثل شما)، قطع شده و سپس مستمری بازنشستگی برای او برقرار می‌شود و اگر بیمه‌شده تمایل به دریافت مستمری بازنشستگی نداشته باشد، در هر حال مقرری بیمه بیکاری او قطع خواهد شد.

مدت ۱۸ ماه برای من مقرری بیمه بیکاری برقرار شده که یک سال آن را دریافت کرده‌ام. اخیراً شعبه تأمین اجتماعی اعلام کرده طبق بررسی‌های انجام شده چون مدت شش ماه در دوره دریافت مقرری بیمه بیکاری شاغل بودم و اشتغال را به تأمین اجتماعی اعلام نکردم، باید با نرخ ۴۲ میلیون ریال بابت اضافه دریافتی مقرری بیمه بیکاری به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز کنم و در غیراین صورت با صدور اجرائیه و طبق ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی نسبت به وصول آن اقدام خواهد شد. آیا این اضافه دریافتی را می‌توانم به‌صورت قسطی پرداخت کنم؟

بله، بیمه‌شده می‌تواند حداکثر تا یک ماه از تاریخ ابلاغ حکم اضافه دریافتی مقرری بیمه بیکاری، نسبت به پرداخت یک‌جا اقدام کرده و در صورت عدم توانایی پرداخت نقدی درخواست تقسیط کند. اگر عدم توانایی پرداخت نقدی برای تأمین اجتماعی محرز شود، در صورت موافقت شعبه تأمین اجتماعی حداکثر تا ۱۸ قسط قابل تقسیط است. البته اگر بیمه‌شده پس از صدور اجرائیه تقاضای تقسیط کند، باید طبق ماده (۹۹) آیین‌نامه اجرایی ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی وثیقه لازم متناسب با میزان بدهی را به تأمین اجتماعی ارائه دهد.

کارشناس رسمی قوه قضاییه هستم. در چند شماره نشریه در خصوص بیمه شدن بعضی از مشاغل به‌صورت توافقی، سؤالاتی از سوی خوانندگان مطرح شده و پاسخ داده‌اید. آیا کارشناسان رسمی قوه قضاییه نیز می‌توانند خود را بیمه تأمین اجتماعی کنند؟

بله، یکی از گروه‌های بیمه‌های توافقی، بیمه و کلا و کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه است. اگر کارشناس رسمی قوه قضاییه حداکثر ۵۰ سال سن دارد (در صورت داشتن سن بیش از ۵۰ سال لازم است سابقه قبلی پرداخت حق بیمه داشته باشد) و فاقد رابطه مزد دیگری بوده و تحت پوشش بیمه‌ای دیگری نیست، با معرفی مرکز و کلا و کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه، می‌تواند در زمره این گروه از بیمه‌شدگان توافقی سازمان تأمین اجتماعی قرار گیرد. چون نرخ حق بیمه ۲۷ درصد بدون سه درصد بیمه بیکاری است، لذا مشمول دریافت مقرری بیمه بیکاری نخواهد بود و دستمزد مبنای کسر حق بیمه با توجه به میزان سن و سابقه تقاضی به‌صورت پلکانی است. ارسال لیست و پرداخت حق بیمه ماهانه به‌صورت گروهی توسط مرکز مذکور و یا به‌صورت انفرادی با اخذ برگ پرداخت حق بیمه از سیستم تأمین اجتماعی، باید حداکثر تا آخرین روز ماه بعدی پرداخت شود. ضمناً کارشناس رسمی دادگستری می‌تواند طبق مقررات مربوط به بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد نیز خود را بیمه تأمین اجتماعی کند.

بیمه‌شده کارگر ساختمانی هستیم، اطلاع یافته‌ام در ساخت‌وسازها که حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمان افزایش یافته، سازمان تأمین اجتماعی ضرایب حق بیمه سهم بیمه‌شده کارگران ساختمانی را نیز افزایش داده است. طبق دستورالعمل جدید حق بیمه کارگر در چه یک ساختمانی چقدر است؟

پس از ابلاغ قانون اصلاح قانون ماده (۵) بیمه کارگران ساختمانی، متعاقباً سازمان تأمین اجتماعی در بخشنامه صادره در مهرماه سال ۱۴۰۲، ضمن تعیین میزان حق بیمه جدید سهم مالک ساختمان، اعلام کرده است با توجه به توافقات به عمل آمده با کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی و نمایندگان تشکلهای صنفی مربوطه، از تاریخ اول مهرماه سال ۱۴۰۲، ضریب دستمزد روزانه کارگر ساختمانی درجه یک ماهر و استادکار از ۱/۴ برابر قبلی حداقل دستمزد به ضریب ۱/۹ برابر فعلی حداقل دستمزد و ماهانه معادل مبلغ ۷ میلیون و ۶۰ هزار و ۱۷ ریال، کارگر ساختمانی درجه (۲) ماهر و کمک‌استادکار از ۱/۳ برابر قبلی حداقل دستمزد به ضریب ۱/۶ برابر فعلی حداقل دستمزد و ماهانه معادل مبلغ ۵ میلیون و ۹۴۵ هزار و ۲۷۸ ریال، کارگر ساختمانی درجه (۳) عمومی از ۱/۲ برابر قبلی حداقل دستمزد به ضریب ۱/۳ برابر فعلی حداقل دستمزد و ماهانه معادل ۴ میلیون و ۸۳۰ هزار و ۵۳۹ ریال افزایش یافته است.

قبلاً مدت پنج سال بیمه‌شده تأمین اجتماعی و در یک شرکت دولتی غیرشمول قانون کار شاغل بودم. بعد از استعفا، در یک شرکت خصوصی شاغل شده و پس از دو سال بیمه‌پردازی اجباری از کارگاه اخراج و درخواست مقرری بیمه بیکاری کرده‌ام. آیا سنوات پرداخت حق بیمه اجباری در شرکت دولتی نیز مثل بیمه‌پردازی اجباری در بخش خصوصی، در برقراری دریافت مقرری بیمه بیکاری مؤثر است؟

خیر، در مورد شاغلان در مؤسسات و شرکت‌های دولتی که بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستند، اما مشمول قانون کار نیستند و در نتیجه از حقوق و دستمزد آن‌ها سه درصد حق بیمه بیکاری کسر نمی‌شود، این قبیل سوابق پرداخت حق بیمه برای برقراری بیمه بیکاری فاقد وجاهت قانونی بوده و صرفاً سوابق مشمول پرداخت سه درصد حق بیمه بیکاری در برقراری بیمه بیکاری مؤثر است.

در یک برج ساختمانی در حال ساخت، برای ساخت و نصب آسانسور قراردادی با واگذارنده کار دارای شخصیت حقوقی منعقد کرده‌ایم. طبق متن قرارداد مقرر شده که مصالح اختصاصی و انحصاری این قرارداد توسط واگذارنده کار به‌صورت رایگان در اختیار پیمانکار قرار گیرد. با توجه به اینکه در قراردادهای غیرعمرانی، اگر تهیه قسمتی از مصالح به عهده و هزینه واگذارنده کار و قسمت دیگر به عهده پیمانکار باشد، ارزش ریالی مصالح واگذار شده به پیمانکار به کل ناخالص کارکرد قرارداد افزوده شده و حق بیمه قرارداد به مأخذ هفت درصد همراه با بیمه بیکاری محاسبه می‌شود. سؤال این است که آیا در قرارداد آسانسور نیز به شرح توضیحات بالا، ارزش ریالی مصالح اختصاصی ارائه شده به پیمانکار به ناخالص کل کارکرد اضافه می‌شود؟

خیر، در این قراردادها که مصالح مذکور جهت ساخت آسانسور به‌صورت رایگان در اختیار پیمانکار قرار داده می‌شود، به عنوان مصالح واگذاری تلقی نشده و ارزش ریالی آن‌ها به کل کارکرد قرارداد افزوده نمی‌شود.

در شهرستان زنجان یک رستوران غذاخوری افتتاح شده و با توجه به قانون اخیر

مجلس شورای اسلامی در خصوص صدور فوری مجوزهای کسب‌کار، در حداقل زمان ممکن پروانه کسب رستوران را از اتحادیه مربوطه اخذ و فعلاً به چهار نفر کارگر شروع به کار کرده است. کارگران نیز بعد از انجام معاینات پزشکی (موضوع ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی) تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی قرار گرفته‌اند. چون صنف رستوران‌ها دستمزد مقطوع دارد، آیا من نیز که ۴۹ سال دارم می‌توانم به‌عنوان کارفرما حداقل دستمزد روزانه خودم را بیمه کارفرمایی کنم؟

خیر، در کارگاه‌هایی که کارگران آن‌ها دارای دستمزد مقطوع هستند (مثل رستوران شما)، چنانچه کارفرما تمایل داشته باشد خودش را نیز بیمه کارفرمایی کند، دستمزد روزانه مبنای کسر حق بیمه برای او نباید از بالاترین رده دستمزد مقطوع کارگاه مربوطه کمتر باشد، به عبارت دیگر باید کارفرما بیشترین رده دستمزد روزانه را برای خود در نظر بگیرد. این دستمزد که در رستوران‌های شهرهای بیش از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت با ضریب ۱/۵ برابر حداقل دستمزد و معادل ۶۵۴ هزار و ۱۴۰ ریال است، باید به‌عنوان مبنای کسر حق بیمه برای کارفرما در لیست درج شده و حق بیمه با نرخ ۲۷ درصد (بدون سه درصد بیمه بیکاری) پرداخت شود.

در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ یک نفر فروشنده به مدت شش ماه در فروشگاه پوشاک من شاغل بود و اصرار داشت بیمه تأمین اجتماعی شود، اما توافق کردیم به جای واریز حق بیمه سهم او و سهم خودم به حساب سازمان تأمین اجتماعی، هفت درصد حق بیمه سهم بیمه‌شده را همراه با دستمزد ماهانه به او پرداخت کنم، تا حق بیمه سهم خودم را که ۲۳ درصد است (۲۰ درصد سهم کارفرما و ۳ درصد بیمه بیکاری) پرداخت نکنم. اخیراً کارگر مذکور به‌رغم دریافت حق بیمه سهم خود به اداره کار مراجعه و اعلام کرده در زمان اشتغال در کارگاه من بیمه نبوده است. هیأت حل اختلاف با تأیید ادعای کارگر موضوع را جهت پیگیری به سازمان تأمین اجتماعی اعلام کرده و متعاقباً شعبه مربوطه تأمین اجتماعی کل شش ماه حق بیمه او (شامل سهم بیمه‌شده و سهم کارفرما) همراه با جرائم را جهت پرداخت به من ابلاغ کرده است. آیا با وجود توافق قبلی من باید این اعلام بدهی را پرداخت کنم؟

متأسفانه ممکن است تعداد کمی از کارفرمایان این کار را انجام بدهند در حالی که این نوع توافقات غیرقانونی بوده و هیچ‌گونه اعتباری ندارد و کارفرما متحمل ضرر و زیان می‌شود، لذا به اطلاع کارفرمایان می‌رسانیم که طبق ماده (۱۴۸) قانون کار، کارفرما موظف است نسبت به پرداخت حق بیمه کارگران شاغل در کارگاه اعم از آزمایشی، رسمی و یا قراردادی از روز اول اشتغال در کارگاه، با ارسال صورت‌مزد و حقوق ماهانه در مهلت قانونی، اقدام کند و اگر توافقی مثل شما با کارگر شاغل در کارگاه بکند باید تبعات این توافق غیرقانونی را در نظر داشته باشد. در این صورت ضمن اینکه کارگر حق بیمه سهم خودش را به‌صورت نقدی از کارفرما دریافت می‌کند بعداً در صورت آگاهی از مقررات و تعهدات سازمان تأمین اجتماعی در اداره کار و یا تأمین اجتماعی (مثل کارگر قبلی شما) از کارفرما شکی می‌شود. به هر حال شما این حق را دارید که به این اعلام بدهی در مهلت مقرر اعتراض کنید، اما بعید است هیأت‌های تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی اعتراض شما را تأیید کنند.

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی